

μεν νὰ εἴπωμεν, καθ' ὅσον ὁ συγγραφεὺς δὲν δαπανᾷται περὶ λεπτομερείας καὶ κρίσεις καὶ νεωτερισμούς, παρέχοντας ἡμῖν καινόν τι πρὸς ἐξέτασιν, ἀλλ' ἀνατρέχων εἰς σαφεῖς καὶ ὑγιεῖς πηγὰς, διατρέχει τὸ θέμα αὐτοῦ ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τελευτῶν ἐν τοῖς χρόνοις, καθ' οὓς κατέκλυσαν τὴν οἰκουμένην οἱ Ἀραβες, καταλύσαντες τοσούτῳ ἔνδοξον ἀρχήν. Μετὰ θαυμαστῆς ἐπιγνώσεως καὶ διαυγείας ιστορικῆς διανοίας ὁ κ. Δόουδαλ, δραττόμενος τῶν ἀξιοφηγητοτέρων καὶ παραλείπων τὰμφισβητούμενα καὶ ἀνάξια λόγου περατοῖ τὴν διατριβὴν αὐτοῦ, παρουσιάζων ἐν συντόμῳ λαμπρὸν σκιαγράφημα ωραίας ιστορικῆς ἐποχῆς, σκιαγράφημα κλασσικὸν εἰς γραμμὰς καὶ Ἑλληνικώτατον εἰς παράστημα.

Καὶ συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ κρατίστῃ διεξγωγῇ τοῦ θέματος, οὐ ἐπελάβετο, καὶ εὐγνωμοσύνη ὀφείλεται παρ' ἡμῶν τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων τῷ κ. Δόουδαλ καὶ τὰκραιφνῇ ταῦτα συναισθημάτα διαβιβάζομεν διὰ τοῦ «*Ἀπόλλωνος*» τῷ σοφῷ ἀνδρί.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

Πῶς ἐργάζονται οἱ συγγραφεῖς. Πολλοὶ τῶν μεγάλων συγγραφέων καὶ ποιητῶν δυσκόλως καὶ ἐπιπόνως ἔγραψαν τὰ ἔργα των. Ὁ διάσημος τῆς Ἀγγλίας ιστοριογράφος Gibbon ἀνεμέτρετα διὰ βημάτων τὸ δωμάτιόν του ἐπὶ πολλὰς ὥρας μὲ χρις ὅτου κατορθώσῃ νὰ γράψῃ μίαν καὶ μόνην πρότασιν, καθ' ἣν καὶ ὁ ἴδιος νὰ μένῃ εὐχαριστημένος, ἐκ δὲ τοῦ ἡμερολογίου του νὰ δηλοῦται ὅτι ἐπὶ τινὰς ἡμέρας οὐχὶ πλεῖον τῆς μιᾶς σελίδος τῆς ιστορίας του εἶχε φέρεῖ εἰς πέρας. Ὁ φυσιοδίφης Buffon, ἡργάζετο σχεδὸν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Οὐδὲ μίαν πρότασιν ἔγραψε πρὶν ἢ ἀποπερατώσῃ ταύτην ἐν τῇ κεφαλῇ του μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου στοιχείου. Πρὸς δὲ ὁ Rousseau ὁμολογεῖ ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν αὐτοῦ, πόσον κοπιῶδες ἀπέβαιεν αὐτῷ τὸ γράφειν, καὶ ποσάκις ἐπεδιόρθωσε καὶ ἐπεξεργάσθη τὰ ἔργα του. Ὁμοίως ὁ Ἰωάννης von Müller δὲν ἔγραψεν εὐκόλως· ἐπειδὴ δὲ ἤθελε νὰ ἦναι πάντοτε ὅσῳ τὸ δυνατὸν βραχύς, μετεσχημάτιζε τὸ συγγραφὴν δις καὶ τρίς πρὶν ἢ παρὰδῶσῃ τοῦτο εἰς τὴν δημοσιότητα. Ὁ Börne ἔγραφε πολὺ δυσκόλως, ἐνίοτε δ' ἐκάθητο ὁλόκληρον ἡμέραν διὰ μίαν καὶ μόνην πρότασιν. Ἐπίσης ὁ Ἑρρίκος Heine, οὕτινος τὰ τε ἔμμετρα καὶ πεζὰ τόσον εὐκόλως φαίνονται ὅτι ἡτοσχεδιάσθησαν, ἐπεξεργάζετο πάντοτε περιδεῶς τὸ γραφέν. Τούναντιον δ' ὁ Γκαίτε εἰργάζετο εὐχερῶς. Τὰ πλεῖστα αὐτοῦ ἔργα, ὡς γνωστόν, ὑπηγόρευε, σπανίως δὲ μετέβαλλέ τι. Τὰ ἔργα αὐτοῦ Götz von Berlichingen, Werther's Leiden, καὶ Hermann und Dorothea, ἔγραψεν εἰς τὸ διάστημα 4—6 ἑβδομάδων. Πάντων ὅμως εὐχερέστερον εἰργάζετο κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα ὁ λόρδος Βύρων. Τὸ ἔργον αὐτοῦ Braut von Abydos ἔγραψεν εἰς 14 ἡμέρας· διὰ τινὰ δὲ ὥδην τοῦ Δὸν Ζουὰν ἐχρειάσθη τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα. Ἐπίσης ὁ Δου-

μᾶς (πατὴρ) ἀνήκει εἰς τοὺς μετὰ τάχους ἐργαζομένους συγγραφεῖς. Τούναντιον δ' ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐργάζεται βραδέως καὶ μετὰ μεγάλου κόπου. Τὴν αὐτὴν τύχην εἶχε καὶ ὁ Balzac, ὅστις εἰς τὰς διορθώσεις οὐδέποτε ἦτο ἑτοιμος, καταστάς οὕτω φόβητρον τῶν τυπογράφων. Παροιμιώδεις εἰς τὴν εὐχέρειαν τῶν προϊόντων αὐτῶν ἦσαν ὁ Galderon καὶ ὁ Lope de Vega, ἐξ ὧν ὁ τελευταῖος ἔγραψεν ἐν ἡμισεῖ μόνον ἡμέρᾳ δραματικὸν πόνημα, οὕτως δὲ ἡ ἰσπανικὴ ἐθνικὴ σκηνὴ ἀπέκτευσεν ὡς ἔγγιστα 2000 πρωτοτύπων δραμάτων. Ὁ Walter Scott ὁμοίως κατατάσσεται ἐν τῇ τιμητικῇ ταύτῃ χορείᾳ. Ἡ χεὶρ τοῦ γραφέως εἰς τὸν ὑπηγόρευε δὲν ἠδύνατο συνήθως νὰ τὸν ἀκολουθῇ, καὶ ὅμως σπανίως παρίστατο ἀνάγκη ὅπως μετέπειτα μεταβληθῇ τι.

ΠΟΙΗΣΙΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ . . .

Τὸ ξέρετε· εἶναι μικρὴ — μικρὴ χαριτωμένη
καὶ ὅλοι ὅλοι μὲ γελοῦν πῶς πῆρε τὴ καρδίᾳ μου . . .
ἂ, δὲν εἰδεύουν τί θὰ 'πῇ ἀγάπη ὅπου βγαίνει
κρυφ' ἀπ' ἀγγελικὴ θωρεξιά — καὶ λάμπει 'ς τὴ θωρεξιά μου !

'Αγάπη ποῦ μοσχοβολᾷ χωρὶς νὰ τὴ μυρίσῃς
καὶ ζῇ γὰρ σένα μυστικὰ, δροσάτη, 'ντροπαλὴ
ποῦ σ' ἔρχεται γονατιστὸς τὴ κόρη νὰ φιλήσῃς
καὶ τὴ κρυφὴ ἀγάπη της ν' ἀρπάξῃς 'ς τὸ φίλι.

'Οχι· δὲν εἶναι ψέμματα, εἶναι μικρὴ ἀκόμα
μὰ μέσ' τὸ νοῦ μου ἡ μικρὴ ἀγάλλα μεγαλώνει
κι' ἀπὸ τὴν ὄψι τὴ χλωμὴ καὶ τὸ γλυκὸ της στόμα
κρυφὴ ἐλπίδα μοῦ γελᾷ — γελᾷ καὶ θανατώνει . . .

Μικρὴ ! . . . ἔτσι τὸν ἔρωτα μικρὸ παιδί τὸν λένε
καὶ πίνουν ἀπ' τὰ χεῖλη του τὸ μέλι τὸ πικρὺ . . .
μ' αὐτ' ὅμως πάλι τὸ παιδί μαραίνονται καὶ κλαίνε·
φταίω, ἂν κλαίω καὶ πονῶ κ' ἐγὼ γὰρ τὴ μικρὴ ;

'Οχι ! . . . Δὲν μοῦπε ἡ μικρὴ πῶς μ' ἀγαπᾷ ἀκόμα
μὰ βλέπω μέσ' τὰ 'μάτια της γραπτὸ τὸν ἔρωτά μου
κ' ἓνα τριαντάφυλλο ἀχνό — τὸ παιδικὸ της στόμα,
ὡσὰν νεροῦ σταλαγματιά, διψᾷ τὸ ὄνομά μου.

'Α, τί ὠραία ! ἡ δροσὰ νὰ εἶσαι 'ς τὸ λουλούδι,
ὅπου ἐπρωτοζήλεψε νὰ πάρῃ γὰρ στολή του·
νὰ εἶσαι ὄνειρο κρυφόν, φτερό 'ς τὸ ἀγγελοῦδι,
ποῦ μόλις κάνει πῶς πετᾷ — καὶ νὰ πετᾷ μαζὺ του ! . . .

Δ. Ν. ΦΩΣΤΕΡΗΣ.

ΤΗ ΦΙΛΑΤΗ ΜΟΥ . . .

Χθὲς ἐδάκρυσες ἰδοῦσα ἐνὸς τέττιγος τὸ πτόμα
'Αναυδὸν οἰκτρὸν καὶ ἄπνουν ἐρριμένον εἰς τὸ χῶμα

'Ενθ' τὴν πρῶϊαν μόλις, πολυθέλητρός μοι φίλη,
Μὲ τὸ εὐθυμὸν του ἄσμα τὴν καρδίαν σου ἐκῆλει.

'Αρα γε κι' ἐμὲ ὅποτεν ἴδῃς ἄπνουν εἰς τὸ χῶμα
Θὰ μὲ βάνῃ μ' ἐν του δάκρυ τὸ οὐράνιον σου ὄμμα ;

Ἐν Πειραιεῖ τῇ 7ῇ Ἰουλίου 1886.